De Super El NiÃ±o van 2026

Beschrijving

Het klimaatverschijnsel El NiÃ±o keert terug, en waarschijnlijk in een zeer krachtige vorm. Volgens de meest recente cijfers van het Amerikaanse weerinstituut NOAA is de kans op El NiÃ±o deze zomer gestegen tot 82 procent. De kans dat het verschijnsel de hele winter aanhoudt bedraagt 96 procent. Ongeveer een op de drie voorspellingen wijst op een zogeheten Super El NiÃ±o. Daarbij stijgt de temperatuur van het zeewater in het centrale deel van de Stille Oceaan meer dan twee graden boven het gemiddelde. Dat zou deze El NiÃ±o vergelijkbaar maken met die van 1997-1998, een van de sterkste ooit gemeten. De Wereld Meteorologische Organisatie verwacht dat 2026 tot de vijf warmste jaren uit de geschiedenis zal behoren, en dat is nog zonder het volledige effect van El NiÃ±o mee te rekenen.

Wat is El NiÃ±o en hoe werkt het?

In normale jaren blazen passaatwinden warm zeewater van de kust van Zuid-Amerika naar AziÃ«. Dat warme water zorgt voor wolken en regen in Zuidoost-AziÃ« en AustraliÃ«. Tijdens El NiÃ±o verzwakken die winden. Het warme water blijft in het midden van de Stille Oceaan of stroomt zelfs terug naar het oosten. Het gevolg is droogte in grote delen van AziÃ«, AustraliÃ« en Afrika, terwijl Zuid-Amerika en het zuiden van de Verenigde Staten juist meer regen krijgen. Doordat een groot deel van de oceaan opwarmt, stijgt ook de wereldwijde temperatuur. Hoe sterker de El NiÃ±o, hoe groter deze effecten.

Welke impact heeft El NiÃ±o op agrarische grondstoffen?

Het meest directe gevolg voor beleggers is de impact op landbouwprijzen. IndonesiÃ« en MaleisiÃ« produceren samen ongeveer 90 procent van alle palmolie ter wereld. Droogte in deze regio kan de oogst met 10 tot 20 procent verlagen, zo bleek tijdens de El NiÃ±o van 1997. De Maleisische palmolieraad MPOC verwacht dat de gezamenlijke export van de drie grootste producenten in het tweede en derde kwartaal van 2026 met ongeveer twee miljoen ton kan dalen. De Wereldbank noemt een sterke El NiÃ±o een opwaarts risico voor voedselprijzen in haar meest recente grondstoffenrapport. Naast

palmolie staan ook suiker, rijst, katoen en cacao onder druk. Belangrijk voor beleggers is dat de productiedaling doorgaans pas na zes tot vierentwintig maanden volledig doorwerkt in de prijzen. De piek van het prijseffect valt daarmee vermoedelijk in de eerste helft van 2027.

Hoe raakt El NiÃ±o de energiemarkt en steenkool?

Een tweede belangrijk kanaal voor beleggers loopt via de energiemarkt. Zakenbank UBS waarschuwt dat een Super El NiÃ±o de markt voor thermische steenkool kan verkrappen. Langdurige hittegolven in AziÃ« drijven het elektriciteitsverbruik omhoog, vooral door airconditioning. In India draait ongeveer 70 procent van de stroomopwekking op kolen, in China en de rest van AziÃ« is dat circa 55 procent. Tegelijkertijd vermindert in Latijns-Amerika en Afrika de waterkrachtproductie door veranderende regenpatronen. Dat betekent meer vraag naar kolen en hogere prijzen, waar Indonesische en Australische kolenproducenten van profiteren. Ook fabrikanten van airconditioningsystemen zoals het Japanse Daikin en de Chinese bedrijven Midea en Gree zijn directe winnaars van hogere temperaturen in de regio.

El NiÃ±o en aandelenmarkten?

Wetenschappelijk onderzoek bevestigt dat El NiÃ±o meetbare effecten heeft op aandelenmarkten, maar dat die effecten met vertraging optreden. De belangrijkste conclusie is dat de markten het effect van El NiÃ±o onderschatten. De koersen reageren pas na zes tot negen maanden op de veranderde economische omstandigheden. Mogelijk dat een El NiÃ±o positief uitpakt voor Europese aandelenmarkten. De verklaring daarvoor is een indirect effect. Een warmere winter in Noord-Amerika leidt tot hogere bestedingen door consumenten, meer bouwactiviteit en lagere energiekosten. Die extra vraag werkt door in hogere import, waar Europese exporteurs van profiteren. Aan de andere kant staat de Indonesische aandelenmarkt significant onder druk tijdens El NiÃ±o, met een negatief extra rendement van meer dan een procent per maand.

Onderzoek van het IMF bevestigt dit patroon. El NiÃ±o leidt tot positieve groeischokken in Canada en de Verenigde Staten, maar tot negatieve schokken in AustraliÃ«, IndonesiÃ« en Nieuw-Zeeland. Econoom Allan Brunner schatte dat El NiÃ±o-effecten ongeveer 20 procent van de grondstofprijsinflatie verklaren en 10 tot 20 procent van de beweging in consumentenprijzen. Voor een enkele klimaatvariabele zijn dat opmerkelijk grote cijfers.

Impact El NiÃ±o op beleggingen?

Producenten van voedingsmiddelen met hoge grondstofkosten, zoals chocolademakers en verwerkers van plantaardige oliÃ«n, krijgen te maken met hogere inkoopprijzen en dalende marges. Plantagebedrijven kunnen daarentegen profiteren van hogere verkoopprijzen, mits hun eigen productie niet te zwaar wordt getroffen door de droogte. Kolenproducenten in IndonesiÃ« en AustraliÃ« profiteren van hogere vraag en prijzen, dit keer daarbij extra geholpen door de sluiten van de straat van Hormuz. Fabrikanten van airconditioning en koelsystemen zien hun afzet groeien bij langdurig hoge temperaturen. Omdat markten het El NiÃ±o-effect niet meteen inprijzen, ontstaat er een venster voor

beleggers die de klimaatdata volgen. De SOI-index, die NOAA maandelijks publiceert, is hiervoor een bruikbaar hulpmiddel. Wanneer deze index langdurig onder de min Ã©Ã©n noteert, wijst het historische patroon op betere rendementen in Europese markten en slechtere rendementen in Zuidoost-Aziatische markten in de zes tot twaalf maanden daarna.

De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat El NiÃ±o slechts een deel van het beleggingsverhaal verklaart. De statistische verklaringskracht van de regressies is beperkt, wat betekent dat klimaat slechts een kleine factor is in het totale rendement van aandelen. Bovendien komt niet elke voorspelde El NiÃ±o daadwerkelijk uit. In 2017 voorspelden meerdere weerinstituten een El NiÃ±o die nooit verscheen. Toch is er een belangrijk verschil met eerdere episodes. De kans op een krachtige El NiÃ±o is dit keer uitzonderlijk hoog, terwijl beleggers er nauwelijks op voorbereid zijn. Agrarische futures lijken het scenario nog niet volledig te weerspiegelen. Die combinatie van hoge waarschijnlijkheid en lage marktvoorbereiding maakt het risico asymmetrisch.

El NiÃ±o als portefeuillefactor

De les voor beleggers is niet dat El NiÃ±o een reden is om de hele portefeuille te veranderen. Wel is het een factor die het waard is om mee te wegen bij de positionering voor de komende kwartalen. In een wereld waar geopolitieke spanningen de aandacht opeisen, wordt het risico van een klimaatschok snel over het hoofd gezien. De Super El NiÃ±o van 2026 laat zien dat de natuur haar eigen tijdschema volgt, met gevolgen voor financiÃ«le markten die veel verder reiken dan de weersverwachting van morgen.

Han Dieperink, Chief Investment Officer

Disclaimer

Abonneer op deze nieuwsbrief via www.aureus.eu/nieuwsbrief